

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва
Кафедра народних інструментів

КЗВ: ІСТОРІЯ ОРКЕСТРОВИХ СТИЛІВ

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи здобувачів**

Освітньо-професійна програма «Народні інструменти»

Галузь знань – В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність – В5 «Музичне мистецтво»

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків, 2026

УДК 785.1 :780.6.031.4(=161.2)](073)
I-90

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
 (протокол №16 від 28.05.2026 р.)

Рецензенти:

Сташевський А. Я., заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури.

Щепакін В. М., доктор мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури.

Укладач:

Лошков Юрій Іванович, доктор мистецтвознавства, професор кафедри народних інструментів ХДАК

I-90 **Історія оркестрових стилів** : курс за вибором : метод. рек. до самостійної роботи здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, спеціальності В5 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Народні інструменти», галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. народних інструментів ; [уклад. Ю. І. Лошков]. Харків : ХДАК, 2026. 22 с.

УДК 785.1 :780.6.031.4(=161.2):781.63]:378.147](073)

ВСТУП

Курс «Історія оркестрових стилів», як вибіркова дисципліна, посідає важливе місце серед дисциплін спеціалізації і спрямована на професійне становлення майбутнього фахівця в галузі академічного народно-інструментального мистецтва.

Мета самостійної роботи студентів полягає у вивченні історії оркестрових стилів згідно програмним вимогам та підготовці до відповідних форм контролю знань з предмету.

Основною формою самостійної роботи студентів з курсу є опрацювання лекційного матеріалу і рекомендованої літератури, підготовка до семінарських занять, а в разі їх пропуску, написання реферату, підготовка до семестрової форми контролю. В процесі самостійної роботи студент повинен чітко уявляти предмет, мету, завдання, структуру курсу, добре знати його джерелознавчу базу, звернути увагу на характер взаємозв'язку історії оркестрових стилів з іншими предметами.

Свої теоретичні та практичні знання студент має змогу поповнити, звертаючись до рекомендованої літератури, яка міститься у бібліографічному списку методичних рекомендацій.

У процесі вивчення курсу «Історія оркестрових стилів» студент повинен зрозуміти, що еволюція різновидів музичної творчості зумовлена складною системою взаємозв'язків між різними галузями буття (історія, теорія, педагогіка, музична практика). Лише з'ясування системних взаємозв'язків усіх шарів співіснування в сукупності дає можливість розуміти принципи процесу формування оркестрових стилів. Отже, завдання курсу «Історія оркестрових стилів» полягає в тому, щоб використовуючи досягнення культури, музичної практики, наукової думки сформувати осмислене ставлення до еволюційного процесу в галузі оркестрової стилістики.

Необхідно звернути увагу на те, що осмислення феномену оркестрового стилю в галузі академічного народно-інструментального мистецтва джерельно пов'язано з європейською музичною практикою різних епох і, зокрема, ідейними засадами музичного академізму на основі розуміння музики як засобу морального виховання та формуванням теоретичного фундаменту професійної музики. Це зумовлює структуру програми курсу «Історія оркестрових стилів» для майбутніх фахівців в галузі академічного народно-інструментального мистецтва, яка побудована на з'ясуванні теоретичних засад, як музичної стилістики взагалі, так і оркестрового виконавства з часів формування цієї форми відтворення музичного тексту в професійній галузі; ознайомленні зі стилістикою видатних авторів оркестрової музики епох бароко, віденської музичної класики та музичного романтизму; визначенні специфічних ознак оркестрового стилю українських композиторів-симфоністів та авторів творів для різновидів оркестру народних інструментів.

Методичні рекомендації спрямовані допомогти студентам засвоїти основний матеріал курсу та сформувати науково-методичне підґрунтя для їх подальшої професійної діяльності.

Навчальний контент

Лекція № 1

Тема: Категорія оркестрового стилю.

Мета вивчення: розглянути теоретичні засади визначення оркестрового стилю в сучасному українському мистецтвознавстві.

Література [16, 22, 28, 29, 34, 36, 38].

План

1. Стиль у мистецтві.
2. Системні ознаки стилю.
3. Класифікація стилів.
4. Оркестр як форма відтворення музичного тексту.
5. Основні аспекти оркестрового стилю.

Основний зміст

Стиль як естетична категорія. Стиль як специфічна художня система. Система стильових факторів. Стиль і напрям у мистецтві. Стиль і художній метод. Стиль і жанр. Функції стилю: забезпечення історико-культурної орієнтації, об'єднання-розмежування. Класифікація стилів: персональні/індивідуальні, етнічні, історичні, жанрові. Полістилістика. Стилізація. Стильові категорії: співвідношення об'єктивного та суб'єктивного, зображувального й виразного, спільного та специфічного; тяжіння до строгих або вільних, крупних або малих форм. Основні структурні елементи художнього твору: тематичний зміст, образна система, композиція, виразні засоби. Носії та елементи стилю.

Стиль в музичному мистецтві. Стилістика як специфічна система репрезентативних норм. Музичний текст як об'єкт репрезентації. Форми відтворення музичного тексту. Музична лексика як комплекс засобів відтворення тексту. Виконавська естетика.

Оркестровий стиль. Системні складові оркестрового стилю: оркестрове мислення, оркестровка, стильові особливості, жанрова семантика. Основні аспекти оркестрового стилю: індивідуальність, історизм, технологічність, синтез.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Визначте системні ознаки стилю.
2. Визначте категоріальні ознаки стилю.
3. Охарактеризуйте класифікацію стилів.
4. Проаналізуйте структурні елементи музичного стилю.
5. Охарактеризуйте системні складові оркестрового стилю.
6. Визначте основні аспекти оркестрового стилю.

Лекція № 2

Тема: Оркестрове виконавство як різновид професійного музичного мистецтва.

Мета вивчення: розглянути системні ознаки оркестрового виконавства.

Література [16, 17, 21].

План

1. Специфіка професійного музичного мистецтва.
2. Оркестр у системі професійного музичного мистецтва.
3. Колективне інструментальне виконавство в європейській музиці.

Основний зміст

Фольклор і професійне музичне мистецтво як основні сфери музичної творчості. Музика як морально-виховний засіб. Соціокультурні чинники професіоналізації музичної творчості. «Західний» та «східний» типи музичного професіоналізму. Професійне музичне мистецтво як система. Різновиди професійного музичного виконавства.

Оркестр як різновид колективного музикування. Принципи класифікації оркестрів. Різновиди оркестрових інструментальних складів. Специфіка керівництва оркестровим виконанням.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Визначте спільні та специфічні ознаки фольклору та професійного музичного мистецтва.
2. Визначте спільні та специфічні ознаки «західного» та «східного» типів музичного професіоналізму.
3. Охарактеризуйте системні складові професійного музичного мистецтва.
4. Охарактеризуйте різновиди професійного музичного мистецтва.
5. Визначте специфіку оркестру як різновиду колективного музикування.

Лекція № 3

Тема: Оркестр епохи Бароко.

Мета вивчення: розглянути специфіку оркестрової стилістики епохи Бароко.

Література [1, 16, 18, 20, 21].

План

1. Еволюція колективного інструментального музикування.
2. Еволюція інструментального акомпанементу в оперному жанрі.
3. Бароковий оркестр: формування, структура.
4. Оркестровий стиль А. Вівальді.
5. Оркестровий стиль Й. С. Баха.
6. Оркестровий стиль Г. Ф. Генделя.

Основний зміст

Колективне музикування у Стародавньому світі. Музичний інструментарій та церковний хор. Інструментальне музикування в світському середовищі. Капельмейстерська діяльність як системне явище.

Опера як синтетичний жанр. Капельмейстерська діяльність К. Монтеверді (1567-1643). Інструментальний супровід в операх К. Монтеверді. Капельмейстерська діяльність Ж.-Б. Люллі (1632-1687). Оркестр Ж.-Б. Люллі. Капельмейстерська діяльність А. Скарлатті (1660-1725). Оркестр А. Скарлатті.

Концертні жанри епохи Бароко. Композиторська техніка *basso continuo* та капельмейстерська діяльність. Вплив *basso continuo* на структуру барокового оркестру.

Капельмейстерська діяльність А. Кореллі (1653-1713). Оркестр А. Кореллі.
 Капельмейстерська діяльність А. Вівальді. Оркестровий стиль А. Вівальді.
 Капельмейстерська діяльність Й. С. Баха. Оркестровий стиль Й. С. Баха.
 Капельмейстерська діяльність Г. Ф. Генделя. Оркестровий стиль Г. Ф. Генделя.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте специфіку капельмейстерської діяльності.
2. Назвіть новачки К. Монтеверді, Ж.-Б. Люллі та А. Скарлатті в галузі колективного інструментального виконавства.
3. Визначте чинники впливу композиторської техніки *basso continuo* на формування інструментального складу барокового оркестру.
4. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю А. Вівальді.
5. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Й. С. Баха.
6. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Г. Ф. Генделя.

Лекція № 4

Тема: Симфонічний оркестр періоду віденської класики.

Мета вивчення: розглянути специфіку оркестрової стилістики епохи віденської класики.

Література [16, 18, 21, 22, 23].

План

1. Трансформація оркестру в європейській музиці середини – другої половини XVIII ст.
2. Мангаймська школа як явище європейської оркестрової музики.
3. Симфонізм у творчості К. В. Глюка.
4. Оркестровий стиль Й. Гайдна.
5. Оркестровий стиль В. А. Моцарта.
6. Оркестровий стиль Л. Бетховена.

Основний зміст

Епоха віденської класики: трансформаційні процеси в оркестровій галузі. Мангаймська школа: роль у формуванні стилістики епохи віденської класики. Симфонізм як художній принцип. Симфонізм в оперній реформі К. В. Глюка (1714-1787).

Структурна специфіка класичного симфонічного оркестру. Капельмейстерська діяльність Й. Гайдна (1732-1809). Оркестровий стиль Й. Гайдна. Оркестрова музика в творчості В. А. Моцарта (1756-1791). Оркестровий стиль В. А. Моцарта. Оркестрова музика в творчості Л. Бетховена (1770-1827). Оркестровий стиль Л. Бетховена.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Охарактеризуйте трансформаційні процеси в оркестровій галузі періоду віденської класичної школи.
2. Охарактеризуйте вплив Мангаймської школи на стилістику епохи віденської класики.
3. Охарактеризуйте роль оркестру в оперній творчості К. В. Глюка.

4. Визначте специфічні ознаки оркестрового стилю Й. Гайдна.
5. Визначте специфічні ознаки оркестрового стилю В. А. Моцарта.
6. Визначте специфічні ознаки оркестрового стилю Л. Бетховена.

Лекція № 5

Тема: Симфонічний оркестр епохи музичного романтизму.

Мета вивчення: розглянути специфіку оркестрової стилістики епохи музичного романтизму.

Література [16, 18, 21, 22, 23].

План

1. Структурне вдосконалення симфонічного оркестру в європейській музиці XIX ст.
2. Актуалізація ролі оркестру в оперному жанрі.
3. Оркестровий стиль Дж. Мейрбера.
4. Естетика романтизму та симфонічна творчість.
5. Оркестровий стиль Г. Берліоза
6. Оркестровий стиль Р. Вагнера.

Основний зміст

Соціокультурні чинники впливу на специфіку епохи. Еволюція оркестру в італійській опері: від композиторів епохи бельканто до Дж. Верді (1813-1901). Оркестр у великій французькій опері. Оркестровий стиль Дж. Меєрбера (1791-1864). Оркестр в оперній реформі Р. Вагнера (1813-1883). Оркестровий стиль Р. Вагнера.

Капельмейстерська діяльність К. М. фон Вебера (1786-1826). Оркестрові новації К. М. фон Вебера. Оркестрове мислення Ф. Шуберта (1797-1828). Капельмейстерська діяльність Ф. Мендельсона (1809-1847). Оркестровий стиль Ф. Мендельсона.

Естетика диригентського виконавства в творчості Г. Берліоза (1803-1869). Оркестровий стиль Г. Берліоза. Оркестрове мислення Ф. Ліста (1811-1886). Симфонічна творчість А. Брукнера (1824-1896). Оркестрове мислення А. Брукнера. Симфонічна творчість Й. Брамса (1833-1897). Оркестровий стиль Й. Брамса.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Визначте ознаки еволюції оркестру в італійській опері.
2. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Дж. Мейрбера.
3. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Р. Вагнера.
4. Визначте оркестрові новації К. М. фон Вебера.
5. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Ф. Мендельсона.
6. Охарактеризуйте специфіку оркестрового стилю Г. Берліоза.
7. Охарактеризуйте специфіку оркестрового мислення Й. Брамса.

Лекція № 6

Тема: Оркестрова стилістика кінця XIX – початку XXI ст.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики кінця XIX

– початку ХХІ ст.

Література [5, 21, 22, 34, 41, 43].

План

1. Модернізм та постмодернізм в європейській музиці.
2. На стику епох: оркестрові стилі Г. Малера та Р. Штрауса.
3. Оркестрова стилістика в музичному імпресіонізмі.
4. Оркестрова стилістика в музичному експресіонізмі.
5. Оркестрова стилістика в музичному неокласицизмі.
6. Оркестрова стилістика в музичному неофольклоризмі.
7. Полістилістика в музичному постмодерні.

Основний зміст

Оркестрова музика та естетика модернізму. Трансформація оркестрової стилістики пізніх романтиків. Оркестрова стилістика композиторів-імпресіоністів. Оркестрова стилістика представників Нової віденської школи. Оркестрова стилістика композиторів неокласицизму. Оркестрова стилістика композиторів неофольклоризму. Оркестрова стилістика та естетика постмодернізму.

Симфонічна творчість Г. Малера (1860-1911). Оркестрове мислення Г. Малера. Симфонічна творчість Р. Штрауса (1864-1949). Оркестровий стиль Р. Штрауса. Творчість та оркестрове мислення К. Дебюссі (1862-1918). Творчість та оркестрове мислення А. Шенберга (1874-1951). Творчість та оркестровий стиль П. Гіндеміта (1895-1963). Творчість та оркестрове мислення І. Стравінського (1882-1971). Творчість та оркестрове мислення А. Шнітке (1934-1998). Інструментальне мислення П. Булеза (1925-2016).

Питання для самостійного опрацювання:

1. Назвіть характерні ознаки модернізму та постмодернізму як музичних напрямів.
2. Охарактеризуйте оркестрові новації Г. Малера.
3. Охарактеризуйте оркестрові новації Р. Штрауса.
4. Визначте ознаки імпресіонізму в оркестровому стилі К. Дебюссі.
5. Визначте ознаки експресіонізму в оркестровому стилі А. Шенберга.
6. Визначте ознаки неокласицизму в оркестровому стилі П. Гіндеміта.
7. Охарактеризуйте трансформацію оркестрового мислення І. Стравінського.

Лекція № 7

Тема: Симфонізм в українській музиці.

Мета вивчення: розглянути специфіку оркестрової стилістики в українській симфонічній музиці.

Література [2–4, 6, 7, 9, 11–13, 15, 19, 25–27, 31, 32, 35, 37, 39].

План

1. Поширення оркестрів європейського типу в українській культурі.
2. Симфонічна музика в Україні ХІХ-ХХ ст.
3. Особливості українського симфонізму першої половини ХХ ст.
4. Особливості українського симфонізму другої половини ХХ ст. – початку

XXI ст.

Основний зміст

Оркестри європейського типу в українській культурі. Сфери функціонування оркестрового виконавства. Симфонічний оркестр в українській культурі XIX-XX ст. Особливості українського симфонізму. Сучасне симфонічне виконавство України.

Симфонічна творчість С. Людкевича (1879-1979). Оркестровий стиль С. Людкевича. Симфонічна творчість Л. Ревуцького (1889-1977). Оркестрове мислення Л. Ревуцького. Симфонічна творчість Б. Лятошинського (1895-1968). Оркестровий стиль Б. Лятошинського. Творчість та оркестровий стиль В. Сильвестрова (1937 р.н.). Творчість та оркестрове мислення М. Скорика (1938-2020). Творчість та оркестровий стиль Є. Станковича (1942 р. н.).

Питання для самостійного опрацювання:

1. Визначте специфіку українського симфонізму першої половини XX ст.
2. Охарактеризуйте оркестровий стиль С. Людкевича.
3. Охарактеризуйте оркестровий стиль Л. Ревуцького.
4. Охарактеризуйте оркестровий стиль Б. Лятошинського.
5. Визначте специфіку українського симфонізму другої половини XX ст. – початку XXI ст.
6. Охарактеризуйте оркестровий стиль В. Сильвестрова.
7. Охарактеризуйте оркестровий стиль М. Скорика.
8. Охарактеризуйте оркестровий стиль Є. Станковича.

Лекція № 8

Тема: Оркестр народних інструментів в українській культурі.

Мета вивчення: розглянути специфіку оркестрової стилістики в українському народно-інструментальному мистецтві.

Література [8, 10, 14, 24, 30, 33, 40, 42].

План

1. Народно-інструментальне оркестрове виконавство України.
2. Специфіка композиторської творчості вихованців української академічної школи народно-інструментального мистецтва.
3. Оркестровий стиль В. Гуцала.
4. Оркестровий стиль А. Гайдєнка.
5. Оркестровий стиль Ю. Алжнєва.
6. Оркестровий стиль В. Зубицького.
7. Оркестровий стиль В. Рунчака.

Основний зміст

Оркестрове виконавство як системна складова народно-інструментального мистецтва. Оркестр народних інструментів України: еволюція інструментального складу.

Композиторська творчість в українському народно-інструментальному мистецтві. Творчість та оркестровий стиль В. Гуцала (1944 р. н.). Творчість та оркестрове мислення А. Гайдєнка (1937 р. н.). Творчість та оркестровий стиль Ю.

Алжнєва (1949 р. н.). Творчість та оркестрове мислення В. Зубицького (1953 р. н.). Творчість та оркестровий стиль В. Рунчака (1960 р. н.).

Питання для самостійного опрацювання:

1. Визначте основні етапи формування оркестру народних інструментів України.
2. Назвіть різновиди інструментального складу оркестрів народних інструментів України в ХХ ст.
3. Охарактеризуйте оркестровий стиль В. Гуцала.
4. Охарактеризуйте оркестровий стиль А. Гайденка.
5. Охарактеризуйте оркестровий стиль Ю. Алжнєва.
6. Охарактеризуйте оркестровий стиль В. Зубицького.
7. Охарактеризуйте оркестровий стиль В. Рунчака.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Абстракціонізм у музиці – це художній напрям ХХ ст. – початку ХХІ ст., представники якого відмовляються від традиційної мелодії, гармонії і тональності, та використовують специфічні звукові структури, тембри, шуми й ритмічні малюнки, прагнучи передати чисті емоції, ідеї та внутрішній світ.

Академічний оркестр народних інструментів – це колектив з музичних інструментів, удосконалених і застосовуваних в українській культурно-просвітній практиці кінця ХІХ – ХХ ст., склад якого відрізняється наявністю оркестрових груп, функціонально адекватних групам симфонічного оркестру.

Бароко – це доба та художній стиль у європейській культурі (архітектура, живопис, музика, література), що панував з кінця ХVІ до кінця ХVІІІ ст.. Зародившись в Італії, стиль відзначився пишнотою, театральністю, драматизмом, емоційною напругою та контрастністю. Музика бароко вирізняється контрастністю та складним поліфонічним звучанням; епоха заклала основи для сучасних жанрів, зокрема, опери та концерту.

Бароковий оркестр – це музичний колектив, структура якого відповідала вимогам відтворення тексту, за фіксованого технікою *Basso continuo*. Основним у складі барокового оркестру був клавішний інструмент, за яким капелмейстер, керував процесом виконання, граючи по партитурі та своєю грою утримуючи в межах гармонії та оркестрантів, поділених на групи *concertino* (виконували партії з фіксованими мелодичними фразами, тобто, соло) та *ripieno* (імпровізували гармонійний акомпанемент на основі виписаної басової лінії з нотами-цифрами).

Віденська класична школа (Віденський класицизм) – це мистецький напрямок другої половини ХVІІІ – початку ХІХ ст., який встановив високі стандарти європейського музичного мистецтва. Втілюючи основні ознаки класицизму, представники віденської школи: остаточно сформували класичні жанри симфонії, сонати, концерту та квартету; стандартизували класичний склад симфонічного оркестру досягли ідеальної рівноваги між формою та змістом, логічності розвитку музичної думки та емоційної глибини; здійснили перехід від поліфонії до гомофонії.

Експресіонізм у музиці – це модерністська течія, що виникла в перші десятиліття XX ст. як реакція на жахи і тривоги передвоєнної та воєнної епохи. Головна мета наряду — передати не зовнішню красу, а глибинні, часто болючі емоції, страх, відчай та підсвідомі переживання людини.

Жанр – це тип художнього твору, який розрізняють за певними сталими, повторюваними формальними і змістовими ознаками. У музиці термін «жанр» визначає клас музичних творів, що мають спільні ознаки: культурні функції (призначення музики, її зв'язок зі словами, танцем, ін. видами мистецтва); умови походження, побутування, виконання й сприйняття; властивості муз. форми (мелосу, ритму, гармонії, фактури, композиції та художньої семантики).

Імпресіонізм у музиці – це художній напрям, що склався у Франції наприкінці XIX – на початку XX ст. і фокусувався на передачі миттєвих вражень, атмосфери, світлотіні та настроїв; характеризується витонченою колористичною гармонією, незвичайною інструментовкою та вільнішою формою, де головним є звуковий «колір».

Капельмейстерська діяльність – це соціокультурна професійна синтетична діяльність, що поєднує організаційну, педагогічну, виховну, творчу репертуару та виконавсько-диригентську функції.

Колективне інструментальне музикування – це форма спільної музично-виконавської діяльності, під час якої учасники одночасно грають на різних музичних інструментах.

Модернізм у музиці – це художній напрям кінця XIX – середини XX ст., який характеризується радикальним оновленням музичної мови шляхом відмови від класичних правил гармонії на користь експериментів, пошуку нових тембрів та деконструкції традиційної мелодики.

Мистецький напрям – це історично сформована сукупність ідей, тем, художніх засобів та принципів, які об'єднують творчість багатьох митців у певну епоху.

Неокласицизм у музиці – це художній напрям XX ст. – початку XXI ст., представники якого прагнуть до відродження стилістичних рис музики ранньокласичного і докласичного періоду.

Неофольклоризм – це художній напрям XX ст. – початку XXI ст., який органічно поєднав архаїчну народну творчість (фольклор) із новітніми, модерними техніками композиції. На відміну від романтиків, які використовували народні мелодії для прикраси, неофольклористи застосовують складну ритміку, політональність та сучасні гармонії для розкриття глибинного духу архаїки.

Оркестр – це колектив, побудований на основі тембрового співставлення груп музичних інструментів та сформований з метою спільного виконання музичних творів.

Оркестрове мислення – це авторське розуміння взаємодії різних груп музичних інструментів для реалізації художнього образу.

Оркестровка (інструментування) – це технічний процес розподілу музичного матеріалу між інструментами, що визначає колорит і тембр твору.

Оркестровий стиль – це сукупність художньо-естетичних принципів, методів та засобів оркестровки (інструментовки), що визначають унікальне звучання творів конкретного композитора, епохи або жанру. Він є складовою частиною

композиторського мислення, що об'єднує роботу над фактурою, тембрами, динамікою та розподілом голосів для створення цілісного звукового образу.

Полістилістика – це свідоме поєднання в одному мистецькому творі різнорідних, часом несумісних стилістичних елементів, методів або технік. Це явище характерне для музики та мистецтва XX–XXI ст., будучи основою постмодернізму, що відображає плюралізм культур.

Постмодернізм у музиці – це художній напрям другої половини XX – початку XXI ст., який базується на відмові від жорстких канонів модернізму, поєднуючи полістилістику, іронію, цитування та колаж. Він стирає межі між «високим» та «низьким» (кітчем), змішуючи академічні жанри з популярними.

Професійне музичне мистецтво – це презентативно-репрезентативна творчість на основі засвоєних норм відтворення культурної традиції.

Романтизм – це ідейний та художній напрям у європейській і американській культурі кінця XVIII – першої половини XIX ст. Він виник як реакція на раціоналізм епохи Просвітництва та канони класицизму, висувуючи на перший план емоції, духовний світ особистості, індивідуалізм та культ природи.

Романтизм у музиці – це художній напрям XIX ст., який характеризується відходом від суворих класичних форм на користь яскравої емоційності, індивідуалізму, особистих переживань, казково-фантастичних образів та інтересу до національного фольклору, тяжінням до камерних жанрів і нових форм.

Симфонічний оркестр – це музичний колектив, побудований на основі тембрового та кількісного співставлення оркестрових груп струнно-смічкових, дерев'яних, мідних та ударних інструментів. У контексті наявної кількості виконавців у кожній оркестровій групі розрізняються малий (період віденського класицизму) та великий (епоха музичного романтизму) симфонічні оркестри.

Стиль (від лат. *stilus* – паличка для письма) – це сукупність характерних ознак, прийомів, способів діяльності або творчості, що відрізняють когось чи щось.

Стиль у музиці – це сукупність музично-виразних засобів, що застосовується в контексті закономірностей музично-історичного процесу.

Українська симфонічна музика – це самобутня галузь професійного мистецтва, що поєднує європейські класичні традиції з багатим народнопісенним мелосом. Вона пройшла шлях від ранніх спроб XIX ст. (М. Вербицький) до глибоких філософських симфоній Б. Лятошинського та сучасних творів, активно інтегруючись у світовий культурний простір.

Художній (або творчий) метод – це сукупність принципів, за якими митець пізнає, оцінює та образно відтворює дійсність; своєрідний «інструмент», філософія автора, яка визначає, що саме він хоче показати і як це втілити у творі.

Basso continuo («генерал бас», «цифрований бас») – це композиторська техніка, за якої автор, здебільшого, фіксував тільки крайні голоси, мелодичні фрази сольного характеру та ритурнелі, а гармонійний акомпанемент імпровізувався на основі виписаної басової лінії з нотами-цифрами, що вказували на структуру акордів.

Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1.

Тема: Понятійний апарат в галузі оркестрової стилістики

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння основних понять в галузі оркестрової стилістики.

Література [16, 17, 21 22, 28, 29, 34, 36, 38].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Стиль як специфічна художня система.
2. Стиль в музичному мистецтві.
3. Системні ознаки оркестрового стилю.
4. Специфіка професійного музичного мистецтва.
5. Оркестр у системі професійного музичного мистецтва.
6. Оркестр як різновид колективного музикування.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Визначити функції стилю в мистецтві.

Завдання 2. Охарактеризувати системні ознаки музичного стилю.

Завдання 3. Висвітлити специфіку оркестрового стилю.

Завдання 4. Пояснити специфіку професійного музичного мистецтва.

Завдання 5. Визначити системні ознаки оркестру як різновиду професійного музичного мистецтва.

Завдання 6. Пояснити принципи класифікації оркестрів.

Семінарське заняття № 2

Тема: Оркестрова стилістика епохи Бароко.

Мета вивчення з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики епохи Бароко.

Література [1, 16, 18, 20, 21].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Вплив капельмейстерської діяльності на оркестрову стилістику.
2. Оркестрова стилістика в оперному жанрі.
3. Специфіка барокового оркестру.
4. Капельмейстерська діяльність та оркестровий стиль А. Вівальді.
5. Капельмейстерська діяльність та оркестровий стиль Й. С. Баха.
6. Капельмейстерська діяльність та оркестровий стиль Г. Ф. Генделя.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Визначити чинники впливу капельмейстерської діяльності на оркестрову стилістику.

Завдання 2. Охарактеризувати новації італійських митців у сфері оперного оркестру.

Завдання 3. Окреслити специфіку впливу композиторської техніки *basso continuo* на структуру барокового оркестру.

Завдання 3. Визначити проблеми і труднощі в опрацюванні творів поліфонічного складу.

Завдання 4. Визначити чинники впливу капельмейстерської діяльності А. Вівальді на його оркестровий стиль.

Завдання 5. Визначити чинники впливу капельмейстерської діяльності Й. С. Баха на його оркестровий стиль.

Завдання 6. Визначити чинники впливу капельмейстерської діяльності Г. Ф. Генделя на його оркестровий стиль.

Семінарське заняття № 3

Тема: Оркестрова стилістика періоду віденської класики.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики періоду віденської класики.

Література [16, 18, 21, 22, 23].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Стилiстика епохи вiденської класики.
2. Роль Мангаймської школи у формуванні стилістики епохи віденської класики.
3. Специфіка формування класичного симфонічного оркестру.
4. Капельмейстерська діяльність та оркестровий стиль Й. Гайдна.
5. Композиторська творчість та оркестровий стиль В. А. Моцарта.
6. Композиторська творчість та оркестровий стиль Л. Бетховена.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Визначити й охарактеризувати стилістичні ознаки епохи віденської класики.

Завдання 2. Охарактеризувати роль Мангаймської школи у формуванні стилістики епохи віденської класики.

Завдання 3. Висвітлити специфіку формування класичного симфонічного оркестру.

Завдання 4. Визначити чинники впливу капельмейстерської діяльності Й. Гайдна на його оркестровий стиль.

Завдання 5. Визначити специфіку оркестрового стилю В. А. Моцарта.

Завдання 6. Визначити специфіку оркестрового стилю Л. Бетховена.

Семінарське заняття № 4

Тема: Оркестрова стилістика епохи музичного романтизму.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики епохи музичного романтизму.

Література [16, 18, 21, 22, 23].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Стилiстика епохи романтизму.
2. Симфонічно-оркестрова практика епохи музичного романтизму.
3. Композиторська творчість та оркестровий стиль Р. Вагнера.
4. Композиторська творчість та оркестровий стиль Г. Берліоза.
5. Композиторська творчість та оркестровий стиль А. Брукнера.

6. Композиторська творчість та оркестровий стиль Й. Брамса.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Визначити й охарактеризувати стилістичні ознаки епохи музичного романтизму.

Завдання 2. Визначити й охарактеризувати основні напрями симфонічно-оркестрової практики епохи музичного романтизму.

Завдання 3. Визначити специфіку оркестрового стилю Р. Вагнера.

Завдання 4. Визначити специфіку оркестрового стилю Г. Берліоза.

Завдання 5. Визначити специфіку оркестрового стилю А. Брукнера.

Завдання 6. Визначити специфіку оркестрового стилю Й. Брамса.

Семінарське заняття № 5

Тема: Оркестрова стилістика кінця XIX – початку XXI ст.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики кінця XIX – початку XXI ст.

Література [5, 21, 22, 34, 41, 43].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Трансформація оркестрової стилістики пізніх романтиків.
2. Оркестрова стилістика композиторів-імпресіоністів.
3. Оркестрова стилістика представників Нової віденської школи.
4. Оркестрова стилістика композиторів неокласицизму.
5. Оркестрова стилістика композиторів неофольклоризму.
6. Оркестрова стилістика та естетика постмодернізму.

Хід виконання роботи

Завдання 1. Висвітлити специфіку оркестрової стилістики пізніх романтиків.

Завдання 2. Визначити й охарактеризувати основні течії музичного модернізму.

Завдання 3. Охарактеризувати оркестрову стилістику композиторів-імпресіоністів.

Завдання 4. Охарактеризувати оркестрову стилістику представників Нової віденської школи.

Завдання 5. Охарактеризувати оркестрову стилістику композиторів неокласицизму та неофольклоризму.

Завдання 6. Охарактеризувати оркестрову стилістику постмодернізму.

Семінарське заняття № 6

Тема: Оркестрова стилістика в українській симфонічній музиці.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики в українській симфонічній музиці.

Література [2–4, 6, 7, 9, 11–13, 15, 19, 25–27, 31, 32, 35, 37, 39].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Український симфонізм як явище світової музичної культури.
2. Симфонічна творчість та оркестрове мислення Л. Ревуцького.
3. Симфонічна творчість та оркестровий стиль Б. Лятошинського.

4. Творчість та оркестровий стиль В. Сильвестрова.
5. Творчість та оркестрове мислення М. Скорика.
6. Творчість та оркестровий стиль Є. Станковича.

Хід виконання роботи

- Завдання 1. Охарактеризувати специфіку українського симфонізму.
 Завдання 2. Визначити специфіку оркестрового стилю Л. Ревуцького.
 Завдання 3. Визначити специфіку оркестрового стилю Б. Лятошинського.
 Завдання 4. Визначити специфіку оркестрового стилю В. Сильвестрова.
 Завдання 5. Визначити специфіку оркестрового стилю М. Скорика.
 Завдання 6. Визначити специфіку оркестрового стилю Є. Станковича.

Семінарське заняття № 7

Тема: Оркестрова стилістика в українському народно-інструментальному мистецтві.

Мета вивчення: з'ясувати рівень розуміння оркестрової стилістики в українському народно-інструментальному мистецтві.

Література [8, 10, 14, 24, 30, 33, 40, 42].

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу:

1. Оркестр в українському народно-інструментальному мистецтві.
2. Творчість та оркестровий стиль В. Гуцала.
3. Творчість та оркестровий стиль В. Зубицького.
4. Творчість та оркестровий стиль В. Рунчака.
5. Творчість та оркестрове мислення А. Гайденка.
6. Творчість та оркестровий стиль Ю. Алжнєва.

Хід виконання роботи

- Завдання 1. Охарактеризувати специфіку академізації оркестру народних інструментів в Україні.
 Завдання 2. Визначити специфіку оркестрового стилю В. Гуцала.
 Завдання 3. Визначити специфіку оркестрового стилю В. Зубицького.
 Завдання 4. Визначити специфіку оркестрового стилю В. Рунчака.
 Завдання 5. Визначити специфіку оркестрового стилю А. Гайденка.
 Завдання 6. Визначити специфіку оркестрового стилю Ю. Алжнєва.

Питання до самостійної роботи

1. Стиль як естетична категорія.
2. Стиль як специфічна художня система.
3. Структура художнього твору.
4. Музична стилістика як специфічна система репрезентативних норм.
5. Оркестровий стиль як комплексна музична категорія.
6. Системна специфіка професійного музичного мистецтва.
7. Оркестр як системна складова професійного музичного мистецтва європейського типу.
8. Оркестр як форма відтворення авторського тексту.
9. Капельмейстерська діяльність як соціокультурне явище.

10. Інструментальний супровід в опері епохи Бароко.
11. Композиторська техніка *basso continuo* та бароковий оркестр.
12. Капельмейстерська діяльність А. Кореллі та його оркестровий стиль.
13. Капельмейстерська діяльність А. Вівальді та його оркестровий стиль.
14. Капельмейстерська діяльність Й. С. Баха та його оркестровий стиль.
15. Капельмейстерська діяльність Г. Ф. Генделя та його оркестровий стиль.
16. Оркестрова стилістика періоду віденської класичної школи.
17. Роль Мангаймської школи у формуванні стилістики епохи віденської класики.
18. Симфонізм як принцип музичного мислення.
19. Симфонізм в оперній реформі К. В. Глюка.
20. Капельмейстерська діяльність Й. Гайдна та його оркестровий стиль.
21. Творчість В. А. Моцарта та його оркестровий стиль.
22. Творчість Л. Бетховена та його оркестровий стиль.
23. Оркестрова стилістика епохи музичного романтизму.
24. Творчість Дж. Мейєрбера та його оркестровий стиль.
25. Творчість Г. Берліоза та його оркестровий стиль.
26. Творчість Р. Вагнера та його оркестровий стиль.
27. Оркестрова стилістика в симфонічній музиці ХХ – початку ХХІ ст.
28. Оркестрова стилістика в імпресіонізмі.
29. Оркестрова стилістика в експресіонізмі.
30. Оркестрова стилістика в неокласицизмі та неофольклоризмі.
31. Полістилістика в музичному постмодерні.
32. Особливості українського симфонізму.
33. Український симфонізм першої половини ХХ ст.
34. Український симфонізм другої половини ХХ ст.
35. Творчість Л. Ревуцького та його оркестровий стиль.
36. Творчість Б. Лятошинського та його оркестровий стиль.
37. Творчість В. Сильвестрова та його оркестровий стиль.
38. Творчість М. Скорика та його оркестровий стиль.
39. Творчість Є. Станковича та його оркестровий стиль.
40. Оркестрова стилістика в українському народно-інструментальному мистецтві.
41. Творчість В. Гуцала та його оркестровий стиль.
42. Творчість А. Гайденка та його оркестровий стиль.
43. Творчість Ю. Алжнєва та його оркестровий стиль.
44. Творчість В. Зубицького та його оркестровий стиль.
45. Творчість В. Рунчака та його оркестровий стиль.

Методичні вказівки до роботи над рефератом

Як ефективний засіб організації самостійної роботи здобувача вищої освіти пропонується написання реферату. Ефективність цього засобу зумовлена: спрямованістю на самостійне отримання та поглиблення знань, покращенням навичок опрацювання першоджерел, активізацією творчого мислення. Написання реферату пропонується студенту у разі пропуску аудиторних, зокрема, семінарських занять.

Тематика рефератів охоплює всі розділи курсу «Історія оркестрових стилів».

Здобувач освіти також має можливість запропонувати свою тему, утім, безпосередньо пов'язану зі змістом курсу «Історія оркестрових стилів».

При роботі над рефератом студент повинен проявити: активність у самостійному підбиранні першоджерел (окрім рекомендованої літератури), логіку викладу матеріалу, спроможність до адекватних узагальнень. Ці вимоги зумовлюють специфіку написання реферату: спираючись на фактологію та аналітику першоджерел, здобувач освіти, в межах теми реферату, висловлює особисті думки, узагальнюючи фактологію і аналітику першоджерел та формулюючи основні висновки.

Фактологія та аналітика першоджерел у рефераті може подаватися як цитати з обов'язковим посиланням. Цитати використовуються за двома принципами. Перший – у вільному викладенні; другий – буквально цитування. У першому випадку лапки не використовуються і перед крапкою наприкінці висловлення подаються вихідні дані першоджерела, яке цитується. У другому випадку обов'язково використовуються лапки, які обрамляють цитату; вихідні дані першоджерела подаються після лапок.

Оформлення вихідних даних у тексті здійснюється наступним чином:

- посилання на першоджерело подається в квадратних дужках [];
- якщо першоджерелом є стаття в збірці в квадратних дужках подається тільки номер першоджерела у списку літератури в рефераті – [6], тобто, першоджерело, на яке посилається автор реферату, знаходиться в списку літератури під шостим номером;
- якщо першоджерелом є монографія або навчальний посібник, після номеру першоджерела, через кому, зазначається сторінка, на матеріал якої посилається автор реферату – [6, 14], тобто, першоджерело у списку літератури знаходиться під шостим номером, а цитата – на сторінці 14.

Текст реферату повинен бути написаний на належному науково-теоретичному та методичному рівні, що виявляється у використанні спеціальної термінології та чіткості й конкретності при висловленні особистих думок. Обов'язковими складовими реферату є: Вступ (обґрунтування вибору теми, її місця і значення в курсі), Основний текст (матеріал, що розкриває сутність заявленої теми, поділений, за необхідності, на розділи та підрозділи), Висновки (узагальнення наведеного в основному тексті матеріалу). Основний текст повинен складати не менше 10 сторінок формату А4. Окрім основної частини, реферат складають Список літератури та, за необхідності, Додатки.

Орієнтовна тематика рефератів

1. Музичний стиль як специфічна система.
2. Оркестровий стиль як специфічна система.
3. Професійне музичне мистецтво як специфічна система.
4. Оркестр у професійному музичному мистецтві європейського типу.
5. Капельмейстерська діяльність як специфічна система.
6. Еволюція оркестру в опері: від Бароко до романтизму.
7. Оркестр в оперній творчості композиторів епохи Бароко.

8. Оркестр в оперній реформі К. В. Глюка.
9. Оперна творчість та оркестровий стиль Дж. Мейєрбера.
10. Оперна творчість та оркестровий стиль Дж. Верді.
11. Оркестр в оперній реформі Р. Вагнера.
12. Композиторська техніка *basso continuo* та бароковий оркестр.
13. Творчість та оркестровий стиль А. Вівальді.
14. Творчість та оркестровий стиль Й. С. Баха.
15. Мангаймська школа та її роль у формуванні стилістики епохи віденської класики.
16. Капельмейстерська діяльність та оркестровий стиль Й. Гайдна.
17. Творчість та оркестровий стиль В. А. Моцарта.
18. Творчість та оркестровий стиль Л. Бетховена.
19. Оркестрова стилістика епохи романтизму.
20. Творчість та оркестровий стиль Г. Берліоза.
21. Оркестрова стилістика епохи модернізму.
22. Український симфонізм як явище світової музичної культури.
23. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі першої половини XX ст.
24. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі другої половини XX ст.
25. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі межі XX – XXI ст.
26. Оркестрова стилістика в українському народно-інструментальному мистецтві.
27. Творчість та оркестровий стиль В. Гуцала.
28. Творчість та оркестровий стиль А. Гайденка.
29. Творчість та оркестровий стиль Ю. Алжнєва.
30. Творчість та оркестровий стиль В. Рунчака.

Питання до підсумкового контролю знань (залік)

1. Музичний стиль як естетична категорія.
2. Оркестровий стиль як специфічна система.
3. Еволюція оркестру в опері: від Бароко до романтизму.
4. Оркестрова стилістика епохи Бароко.
5. Оркестрова стилістика в епоху віденської класики.
6. Симфонізм як принцип музичного мислення.
7. Оркестрова стилістика епохи музичного романтизму.
8. Оркестрова стилістика в імпресіонізмі.
9. Оркестрова стилістика в експресіонізмі.
10. Оркестрова стилістика в неокласицизмі та неофольклоризмі.
11. Полістилістика в музичному постмодерні.
12. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі першої половини XX ст.
13. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі другої половини XX ст.
14. Оркестрова стилістика в українському симфонізмі межі XX – XXI ст.
15. Оркестрова стилістика в українському народно-інструментальному мистецтві.
16. Оркестровий стиль К. В. Глюка.
17. Оркестровий стиль А. Вівальді.

18. Оркестровий стиль Й. С. Баха.
19. Оркестровий стиль Й. Гайдна.
20. Оркестровий стиль В. А. Моцарта.
21. Оркестровий стиль Л. Бетховена.
22. Оркестровий стиль Р. Вагнера.
23. Оркестровий стиль Г. Берліоза.
24. Оркестровий стиль Б. Лятошинського.
25. Оркестровий стиль В. Сильвестрова.
26. Оркестровий стиль М. Скорика.
27. Оркестровий стиль Є. Станковича.
28. Оркестровий стиль В. Гуцала.
29. Оркестровий стиль А. Гайденка.
30. Оркестровий стиль Ю. Алжнева.
31. Оркестровий стиль В. Зубицького.
32. Оркестровий стиль В. Рунчака.

Рекомендована література

Основна література

1. Бородавкін С. О. Принципи оркестрового мислення Й. С. Баха: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 1998. 22 с.
2. Гордійчук М. Симфонічна музика. *Історія української музики*. Т. 2. Друга половина XIX ст. Київ: Наук. думка, 1989. С. 237–262.
3. Гордійчук М. Симфонічна музика. *Історія української музики*. Т. 4. 1917–1941. Київ: Наук. думка, 1992. С. 229–265.
4. Гордійчук М. Українська радянська симфонічна музика. Київ: Муз. Україна, 1969. 427 с.
5. Гнатів Т. Музична культура Франції межі XIX–XX століть: Клод Дебюссі. Моріс Равель. Київ: Муз. Україна, 1993. 207 с.
6. Грабовський Л. Борис Лятошинський як симфоніст-романтик (дискусійні думки). *Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2015. № 2. С. 3–8.
7. Гужва О. Українська симфонія у часі – просторі культури. *Вісник ХДАДМ*. Харків, 2007. № 4. С. 19–35.
8. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа). Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 418 с.
9. Драч І. Композитор Віталій Губаренко. Аспекти вияву творчої індивідуальності. Харків : Акта, 2021. 362 с.
10. Жолдак Б. Музичні війни або талан Віктора Гуцала. Київ : Криниця, 2004. 412 с.
11. Зінкевич О. Українська симфонія 1970–1980-х років. Генетико-типологічний аспект. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 223 с.
12. Кияновська Л. Українська музична культура. Львів : Тріада плюс, 2009. 356 с.
13. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : НТШ, 2000. 285 с.
14. Коновалова І. Творчість В. Рунчака: сутність, контексти,

- суб'єктивноособистісні проєкції. *Мистецтвознавчі записки*. Київ, 2015. Вип. 28. С. 51–58.
15. Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ : Муз. Україна, 2014. 589 с.
 16. Коробецька С. Оркестровий стиль: теорія, історія, сучасність. Київ : НПУ ім. І. П. Драгоманова, 2011. 332 с.
 17. Лошков Ю. Професійне музичне мистецтво європейського типу. *Мистецтвознавство ХХ століття*. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. С. 13–48.
 18. Музична культура Італії та Франції: від бароко до романтизму (проблеми стилю та міжкультурних контактів). Київ : [б. в.], 1991. 115 с.
 19. Музична культура України у спогадах, матеріалах, листах. Київ : Рада, 2008. 574 с.
 20. Ракочі В. Класифікація барокових концертів: термінологічний дискурс. *Музична думка Дніпропетровщини*. Дніпро, 2021. Вип. 20. С. 55–68.
 21. Ракочі В. Оркестр у музичному просторі Європи XVII–XXI ст. Витоки. Трансформації. Концепції. Київ: КМAM ім. Р. М. Глієра, 2020. 352 с.
 22. Савицька Н. Хронос композиторської творчості. Львів : Сполом, 2008. 230 с.
 23. Савченко Г. Тематичні та темброві процеси в сонатних *allegri* Паризьких симфоній Й. Гайдна. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Харків, 2019. № 1. С. 87–91.
 24. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ, 2007. 20 с.
 25. Сіренко Є. Є. Станкович: концерт для скрипки з оркестром № 2: особливості авторської трактовки жанру. *Київське музикознавство*. Київ, 2010. Вип. 31. С. 186–196.
 26. Сюта Б. Українська музика молодшої генерації композиторів. *Musica ukrainika* [Електронний ресурс]. URL: http://musika-ukrainika.odessa.ua/_a-syuta-youngukrcomp.html.
 27. Харченко Є. В. Інтертекстуальність в українській музиці двадцятого століття: інтонація, жанр, стиль: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2011. 18 с.
 28. Шип С. Музична форма від звуку до стилю. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.
 29. Шип С. Теорія художніх стилів. Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. 138 с.

Допоміжна література

30. Большакова Т. Творча постать А. П. Гайденко в музичній культурі України. *Культура України*. Харків, 2019. С. 69–80
31. Воронова Н., Прокопенко О. Філософія симфонізму української музики. *Мультиверсум*. Київ, 2015. Вип. 5-6. С. 156–162.
32. Довгаленко Н. Український музичний авангард у контексті стильових пошуків ХХ ст. *Музичне мистецтво і культура*. Одеса, 2000. Вип. 1. С. 186–190.
33. Єрмоменко А. Творча постать Анатолія Гайденка у сучасному українському баянному мистецтві. Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. 210 с.

34. Коханик І. Взаємодія жанру і стилю в сучасній музиці: від «діалогу» до «полілогу», або нотатки на берегах музичного постмодерну. *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського*. Київ, 2009. Вип. 81. С. 31–37.
35. Коханик І. Про деякі тенденції стильового розвитку української музики рубежу ХХ–ХХІ століть. *Київське музикознавство*. Київ, 2004. Вип. 13. С. 30–37.
36. Коханик І. Музичний стиль як сфера комунікації композитора, виконавця, музикознавця. *Київське музикознавство*. Київ, 2017. Вип. 55. С. 70–81.
37. Крепак К. Симфонізм сучасних українських композиторів як засіб створення моделі художньо-образного сприймання історичної подієвості. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2020. Вип. 30. С. 141–147.
38. Лігус О. Теоретичні аспекти співвідношення музичного стилю і жанру. *Вісник КНУКІМ*. Київ, 2016. Вип. 35. С. 129–137.
39. Лошков Ю. Генеза та становлення диригентського виконавства в Україні. Харків : ХДАК, 2007. 228 с.
40. Новакович М. Модерні горизонти музичного світу Бориса Лятошинського. *Українська музика*. Львів, 2020. № 1 (35). С. 65–74.
41. Осипенко В. В. Структурно-семантичний інваріант хорового концерту (на матеріалі хорової творчості Ю. Алжнєва) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2005. 20 с.
42. Ржевська М. Модернізм і авангард: до уточнення змісту понять. *Музична україністика: сучасний вимір*. Київ – Івано-Франківськ, 2008. Вип. 2. С. 50–62.
43. Сташевський А. Володимир Рунчак. «Музика про життя...» Аналітичні есе баянної творчості. Луцьк : : Волин. обл. друкарня, 2004. 199 с.
44. Чабаненко Н. Неофольклоризм як стильовий напрям в композиторській творчості ХХ ст. *Культура і сучасність*. Київ, 2019. Вип. 2. С.137–141.
45. Щепакін В. Музична культура Сходу і Півдня України другої половини ХІХ - початку ХХ століть: європейські виміри. Харків : Панов А. М., 2017. 479 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури. URL: <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського. URL: <http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
4. Інтернет-ресурси:
 - Пошукова система Google.

Навчальне видання

КЗВ: Історія оркестрових стилів

Методичні рекомендації до
самостійної роботи здобувачів

Освітньо-професійна програма «Народні інструменти»
Спеціальність В5 «Музичне мистецтво»
Галузь знань В Культура і мистецтво
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Укладач:

Лошков Юрій Іванович,
докт. мистецтвознавства, професор кафедри народних інструментів ХДАК

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір Ю. І. Лошков